

CONSCIÈNCIA
D'ARA
I la setmana que ve:
Federico Frangi,
fotografia i
revelació

Estils

En moments de trasbals, mirem endins

Lluïsa Vert i Raimon Arola parlen de la importància del simbolisme en l'actualitat

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Parlem de creença, de recerca interior, de sentit. Al pati de l'Ateneu Barcelonès, el brollar de l'aigua acompanya la veu de Lluïsa Vert i, poc després, s'hi afegeix la seva parella, Raimon Arola. L'aigua, la font al centre de l'interior lluminós de l'edifici, els arbres i les palmeres, la llum rogenca a mitja tarda, cada símbol ens parla molt més del que aparentment sembla. “Els símbols –afirma Vert– són cartes que ens han deixat. De la mateixa manera que si entens una mica de música la gaudeixes més quan l'escoltes, amb la simbologia passa igual. El símbol es torna viu, et captiva i et fa tornar d'on vens, apel·la al record”.

Ambdós especialitzats en simbologia tradicional, ell com a professor de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona durant tres dècades i ella com a escriptora i coordinadora de la revista virtual *Arsgravis*, han publicat també nombrosos llibres. El més recent, publicat aquesta tardor, és *La actualitat del hermetisme. El mensaje de Louis Cattiaux* (Herder), escrit a quatre mans per incidir en algunes de les qüestions fonamentals que han marcat la vida d'aquesta parella.

Per què considerar actual l'hermetisme? Quin és el missatge de Louis Cattiaux? Encara més, qui és Louis Cattiaux? Només el títol del llibre desperta molts interrogants. En un món on de cada pedra en surt una sèrie podríem fàcilment redactar un guió que expliqués la fascinant vida de Cattiaux i, de pas, enllaçar-la amb l'Europa il·lustrada del segle XX fins arribar a la Barcelona de finals dels setanta i dècada dels vuitanta, amb una sèrie de petites llibreries com la cèlebre Santo Domingo, al Call, i les seves amagades classes magistrals que mantenen viu l'anhel d'espiritualitat que fugia de la fosca associació entre religió i repressió. “Sí! –exclama Vert–, seria magnífic fer una sèrie sobre Cattiaux, és un personatge molt atractiu i fascinant”.

L'inspirat Cattiaux

Nascut al 1904 a Valenciennes (França) i mort 49 anys després per malaltia, va ser un pintor i escriptor de culte una vegada mort, però poc reconegut en vida. Després de viatjar a Dahomey (l'actual Benín) comença a freqüentar els ambients li-

Louis Cattiaux al seu estudi de París durant la dècada de 1940. FIRMA FOTO

teraris i artístics de l'avantguarda parisenca d'entre guerres. Molt influenciat per las seves recerques en el món de l'alquímia, l'espiritualitat i l'hermetisme, el 1946 s'autopublica els primers capítols del que serà la seva obra cabdal, *El missatge trobat* (en català publicat per Arola editors). Es tracta d'un llibre amb milers d'aforismes i cites dels textos sagrats de nombroses religions del món que, com ell explica, rep directament per inspiració, amb un llenguatge singular i directe que atrau a René Guénon, que en fa una ressenya positiva. Gràcies a això, Cattiaux coneix a Emmanuel i Charles d'Hooghvorst, dos germans de la noblesa belga que publicaran totes les obres de Cattiaux i es dedicaran a la seva promoció. Charles, el germà petit, s'estableix a Barcelona, on l'any 1978 funda la revista *La Puer-*

Obra
El llibre parla de l'escriptor francès que va esdevenir de culte un cop mort

ta. Retorno a la fuentes tradicionales, que encara es publica –tot i que ell va morir l'any 2004– i de la qual Lluïsa Vert i Raimon Arola en són col·laboradors assidus.

“Cap paraula d'una Escriptura santa no contradiu, de fet, la paraula d'una altra Escriptura santa. [...] Ens cal, doncs, conèixer totes les Escriptures santes i estudiar-les fins que hàgim descobert la identitat primera i darrera de la paraula inspirada. Pensar en Déu i meditar sobre la seva creació és pregar i lloar Déu”, deixa escrit Cattiaux en una de les màximes, potser la que millor defineix la seva voluntat de recerca d'aquesta unitat subjacent que pren mil formes i llenguatges sense perdre l'únic i unit fil conductor.

“El llibre de Cattiaux –explica Lluïsa Vert– ha estat la base i l'ordre per escriure el llibre que publiquem

ara. És difícil trobar un llibre actual on, a més de devoció, silenci i meditació, també parli d'un secret a buscar. El missatge trobat és un llibre que ens ho ha ensenyat tot, ha estat un estímul constant per aprendre i estudiar les altres tradicions religioses i també per aprofundir en el cristianisme. Potser a Occident hem tendit més a la devoció o la creença i hem anat oblidant la saviesa que està dins de qualsevol religió o espiritualitat”. Per a ella, la clau és no perdre la sed, sed de conèixer, sed de confiar (“hi ha por de confiar en una cosa que no coneixem, però hi ha molt més a conèixer i a estimar confiant que desconfiant”), tot i que “els joves d'ara ho tenen molt més difícil que en la nostra època, tan enfeïnats com estan per trobar feina, habitatge...”. Per això, creu, a través del món simbòlic “és més fàcil poder connectar amb algú que no ha estat en contacte amb aquestes tradicions espirituals”, ja que tothom es reconeix en els símbols i pot dir, *això em ressona, aquesta és la pregunta que em faig*, procurant no entrar en el terreny de la psicologia, ja que ens reconeixem massa en les nostres dèries, *em trobo bé, com estic?* I afegeix, sense deixar de somriure: “No crec que al morir se't preguntin com estaves, sinó *què has fet per trobar-me? o m'has estimat?*. Imagino que anirà per aquí”.

Les plagues

En certa manera, explica Arola, totes les religions tenen el component de salvació, encara que ho expressin d'una altra forma. Cal esforç, cal consciència, cal voler assaborir les savieses inherents en aquestes tradicions i no pensar, com assenyala Vert, que la pròpia creença o ritual és la finalitat. “Si et pots reconèixer en qualsevol tradició que et porti a aprofundir, és fantàstic”.

Per a la parella, l'hermetisme és actual per l'èmfasi que posa aquest corrent en la unitat de les tradicions espirituals més enllà d'uns formalismes i dogmes necessaris, sí, però no essencials. I d'aquesta essència, un ensenyament pel dia a dia, també per moments pandèmics com els d'ara. “Les plagues –explica Vert citant mestres rabins– pretenen treure el poble jueu d'Egipte, alliberar-lo. Amb el trasbals que vivim ara podem mirar cap endins, reconciliar-nos amb aquesta part que tenim castigada o ignorada, adonar-nos de la impossibilitat de viure només cap enfora”. ■